

**Татарстан Республикасы
Нурлат муниципаль районы
Кычытканлы авыл жирлеге Советы**

КАРАР

«18» июль 2019 ел

№ 91

**«Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районы Кычытканлы авыл жирлеге»
муниципаль берәмлеге жирле үзидарэ органының законнарға һәм муниципаль норматив
хокукый актларына үзгәрешләр кертү мониторингын үткэрү турындагы нигезлэмәне
раслау хакында**

«Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районы Кычытканлы авыл жирлеге» муниципаль берәмлегенң жирле үзидарэ органы эшен камилләштерү максатларында Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районы Кычытканлы авыл жирлеге жирле үзидарэ органы тарафыннан кабул ителгән (чыгарылган) законнарға һәм муниципаль норматив хокукый актларға үзгәрешләр кертү мониторингын үткэрү буенча «Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районы Кычытканлы авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставына таянып, Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районының Кычытканлы авыл жирлеге Советы **КАРАР ЧЫГАРДЫ:**

1. «Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районы Кычытканлы авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге жирле үзидарэ органының законнарына һәм муниципаль норматив хокукый актларына үзгәрешләр кертү мониторингын үткэрү турындагы Нигезлэмәне расларға.

2. «Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районы Кычытканлы авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге жирле үзидарэ органына:

үз нормаларын чыгару эшчәнлегендә әлеге карарның 1 пункты белән расланган Нигезлэмәгә таянып эш итәргә;

әлеге Нигезлэмә үтәләше өчен жаваплы кешеләрне билгеләргә;

жаваплы итеп билгеләнгән муниципаль хезмәткәрләрнең вазыйфай күрсәтмәләренә тиешле үзгәрешләр кертәргә.

4. Әлеге карарны Татарстан Республикасы хокукый мәгълүмат рәсми порталына (<http://pravo.tatarstan.ru>) һәм Нурлат муниципаль районының мәгълүмат сайтына урнаштырырга.

5. Әлеге карарның үтәләшен контрольдә тотуны үз өстемдә калдырам.

6. Әлеге карар рәсми басылып чыккан көннән ун көн узгач үз көченә керә.

Татарстан Республикасы
Нурлат муниципаль районы
Кычытканлы авыл жирлеге
Советы рәисе

Ж.З. Нурғалиев

Татарстан Республикасы
Нурлат муниципаль районы
Кычытканлы авыл жирлеге
Советының 2019 елның 18
июлендәге 91 номерлы карары
белән расланган

**«Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районы Кычытканлы авыл жирлеге»
муниципаль берәмлеге жирле үзидарә органының законнарға һәм муниципаль норматив
хокукый актларына үзгәрешләр кертү мониторингын үткәрү турындагы Нигезләмә**

I. Гомуми нигезләмәләр

1. «Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль Кычытканлы авыл жирлеге» муниципаль берәмлегенң жирле үзидарә органнары законнарына һәм норматив хокукый актларына үзгәреш кертү мониторингы (алга таба – мониторинг, муниципаль актлар, жирле үзидарә органнары) жирле үзидарә органнары тарафыннан үз вәкаләтләре чикләрендә муниципаль актларны кабул итү (бастырып чыгару), аларга үзгәрешләр кертү яки үз көчләрен югалткан дип тану (кире кагу) максатында мәгълүмат жыю, гомумиләштерү, анализлау һәм бәяләү буенча системалы, комплекслы һәм планлы эшчәнлек алып баруны күздә тотта.

2. Мониторинг жирле үзидарә органнары тарафыннан үткәрелә.

3. Жирле үзидарә органы мониторинг үткәргәндә Нурлат муниципаль районы Советы, Нурлат муниципаль районы Башкарма комитетының юридик хезмәте (юридик бүлеге) белән хезмәттәшлек итә.

4. Жирле үзидарә органнарында мониторинг үткәрү өчен җаваплы затлар билгеләнә.

5. Мониторинг үткәрүнең максатлары булып:

федераль һәм республика законнарына туры китерү максатында муниципаль актларны кабул итү, аларга үзгәреш кертү яки үз көчләрен югалткан дип тану ихтыяжлары барлыгын ачыклау;

муниципаль актларда коллизияләр, каршылыklar, бушлыкларны, хокукый җайга салуда кабатлауларны бетерү;

жирле үзидарә органнарының хокукый-норматив базасын системага китерүне тәмин итү;

муниципаль актларда ришвәтчелек факторларын ачыклау;

гамәлдә файдаланылмаган (әһәмиятен югалткан) яки кулланылмый торган муниципаль актларны яки аларның аерым нигезләмәләрен (нормаларын) ачыклау;

хокук куллану нәтижәләлеген арттыру; муниципаль актларны тормышка ашыру нәтижәләлеген киметә торган факторларны ачыклау;

жирле үзидарә органнарының тиешле бүлекчәләре тарафыннан муниципаль актлар үтәлешен тикшерүгә ярдәм күрсәтү;

нормалар чыгару процессын камилләштерү буенча тәкъдимнәр эшләү.

6. Мониторинг үзгәрешләренә жыю, гомумиләштерү, анализ һәм бәяләүне үз эченә ала:

федераль конституциячел законнар, федераль законнар, Россия Федерациясенң башка закон актлары;

Россия Федерациясе Президенты указлары, Россия Федерациясе Хөкүмәте карарлары, федераль башкарма хакимият органнарының норматив хокукый актлары, федераль дәрәжәдәге башка законга кагылышлы норматив хокукый актлар;

Татарстан Республикасы законнары һәм башка норматив хокукый актлары;

«Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районы Кычытканлы авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставы, муниципаль актлары.

7. Мониторинг үткәрүнең нигезләре булып:

федераль һәм республика законнары актларына үзгәрешләр кертү

хокукый җайга салу өлкәсендә муниципаль актларны куллануны анализлау;

прокуратура органнары мәгълүматы;
муниципаль актларны камилләштерү яки кимчелекләре турында массакүләм мәгълүмат чаралары мәгълүматы;

гражданның, юридик затларның, шул исәптән иҗтимагый, фәнни, хокук саклау һәм башка оешмаларның, шәхси эшкуарларның, дәүләт хакимияте органнарының, муниципаль берәмлекләренң вәкиллеке органнары депутатларының муниципаль актларның камил булмасы турында мөрәҗәгатьләре, шул исәптән үз эченә түбәндәгеләрне алган мөрәҗәгатьләр:

Татарстан Республикасы Юстиция министрлыгы тарафыннан Татарстан Республикасы муниципаль норматив хокукый актлары регистрына кертелгән муниципаль актларга карата үткәрелгән хокукый экспертиза бәяләмәсе;

билгеләнгән тәртиптә вәкаләтле затлар тарафыннан эзерләнгән муниципаль актларга коррупциягә каршы экспертиза бәяләмәләре;

жирле үзидарә органнары үткәрә торган конференцияләренң, семинарларның, гаммәви тыңлаулар, иҗтимагый фикер алышуларның һәм башка чараларның йомгаклау документлары керә.

II. Мониторинг үткәрү тәртибе

8. Жирле үзидарә органнары әлеге Нигезләмәненң 4 пунктында күрсәтелгән җаваплы затлар белән үзара бәйләнештә аларның компетенциясе мәсьәләләре буенча мониторинг үткәрәләр.

Мониторинг үткәрү максатларында эшче төркемнәр төзелергә, киңәшмәләр, консультацияләр үткәрелергә, кирәкле мәгълүмат соратып алырга, Татарстан Республикасының башка муниципаль берәмлекләре, Россия Федерациясе субъектлары тәҗрибәсе өйрәнелергә, башка эш формалары кулланылырга мөмкин.

9. Мониторинг:

әлеге Нигезләмәненң 6 пунктында күрсәтелгән актлар;

федераль, республика һәм муниципаль дәрәҗәдәге норматив хокукый актларны дөгьвалау эшләре буенча суд актлары (суд практикасы) ;

прокурор актларын анализлау аша башкарыла.

10. Мониторингны гамәлгә ашыру, жирле үзидарә органнарының норматив базасын анализлау, шулай ук мониторинг йомгаклары буенча үткәрелгән нормалар иҗат итү эше нәтиҗәләрен фиксацияләү максатларында муниципаль берәмлекненң жирле үзидарә органнарында муниципаль норматив хокукый актлар реестрларын оештыру һәм алып бару тәртибе турында муниципаль берәмлекненң вәкиллеке органы карары нигезендә башкарыла торган муниципаль норматив хокукый актлар реестрлары файдаланыла.

11. Мониторингны гамәлгә ашыру процессын оптимизацияләү өчен мәгълүмат системаларының түбәндәгеләрне тәкъдим итүче автоматлаштырылган сервислары кулланыла (контрактлар, аларның операторлары белән килешүләр төзүгә бәйле күрсәтелгән мөмкинлекләр булганда):

«Гарант» мәгълүмат системасында закон һәм башка норматив хокукый актларга контрольгә куелган үзгәрешләр турында мәгълүмат керүне;

«Гарант» мәгълүмат системасын хокукый жайга салуның тиешле өлкәләре буенча яңалыклар тасмалары мәгълүматы керүне;

«Кодекс» мәгълүмат компаниясененң «Региональ законнар аналитигы» автоматлаштырылган мәгълүмат системасыннан муниципаль актларның законнарга туры килмәве турында мәгълүмат керүне.

Мониторингны гамәлгә ашыру процессын оптимальләштерү максатларында башка мәгълүмат системалары сервислары файдаланыла ала.

12. Муниципаль хокукый актларны кабул итүне (бастырып чыгаруны) тәэмин итү, әлеге Нигезләмәненң 9 пунктында күрсәтелгән анализ белән бергә үз көчләрен югалтуын (гамәлдән чыгаруны) тану өчен мониторингны гамәлгә ашырганда түбәндәге критерийлар буенча

муниципаль актларны куллану практикасы турында мәгълүмат гомумиләштерелә һәм бәяләнә: кеше һәм гражданның гарантияләнгән хокукларын, ирекләрен һәм законлы мәнфәгатьләрен үтәү;

муниципаль актларны кабул итү (бастырып чыгару) кирәклеген билгели торган югарырак юридик көчкә ия норматив хокукый актлар булу;

муниципаль акт кабул иткәндә жирле үзидарә органы вәкаләтләре чигендә эш итү;

муниципаль актта ришвәтчелек факторлары булу;

ижтимагый мөнәсәбәтләрне хокукый жайга салуда тулылык;

хокук нормалары коллизиясе;

юридик-техник характердагы хаталар булу;

кулланган вакытта муниципаль акт нигезләмәләренең мәгънәсен бозу;

муниципаль хокукый актны кулланганда хокуксыз яисә нигезсез карарлар, гамәлләр (гамәл кылмау) булу;

норматив хокукый актларны куллану практикасы булу;

норматив хокукый актларны куллануның бертөрле практикасы булмау;

муниципаль актны аңлату мәсьәләләре буенча гаризалар булу (саны) һәм аларның эчтәлеге;

муниципаль акт белән жайга салынган мөнәсәбәтләргә бәйле рәвештә мөрәжәгать итүчеләрнең таләпләрен канәгатьләндерү (канәгатьләндерүдән баш тарту) турында законлы көченә кәргән суд актлары һәм аларны кабул итү нигезләре булу (саны).

13. Мониторинг нәтижәләре буенча жирле үзидарә органнары тарафыннан муниципаль актларны үзгәртүгә китерә торган федераль һәм республика законнарына үзгәрешләр ачыкланган очракта:

муниципаль актларга үзгәрешләр кертү, муниципаль актның үз көчен югалтуын тану, яңа муниципаль акт кабул итү турында муниципаль актларның тиешле проектлары эшләнә;

муниципаль актларны юридик көч актларына туры китерүгә юнәлдерелгән башка чаралар күрелә.

14. Муниципаль актларны үзгәртү ихтыяжы тудыручы федераль һәм республика законнары актларына үзгәрешләр кертелгән очракта, федераль яки республика актын чыгарганнан соң 30 көн эчендә мониторинг үткәрелә.

Мониторинг үткәрүгә нигез булып граждандан, юридик затлардан, шәхси эшмәкәрләрдән, дәүләт хакимияте органнарыннан, муниципаль берәмлекләренең вәкиллекле органнары депутатларыннан кәргән мөрәжәгать, шулай ук прокуратура мәгълүматы торган очракта, «Россия Федерациясе прокуратурасы турында» Федераль законда билгеләнгән вакыт аралыгында карала торган прокурор актларыннан тыш, мониторинг мондый мөрәжәгать һәм мәгълүмат кәргән көннән соң 30 көн эчендә үткәрелә. Мониторинг үткәрү нәтижәләре турында мөрәжәгать итүчегә хәбәр ителә.

Федераль һәм республика законнары актларының ерак перспективада үз көченә керә торган үзгәрешләре ачыкланган очракта, жирле үзидарә органнарының норма чыгару эшчәнлеге планнарына тиешле төзәтмәләр кертү турында тәкъдимнәр кертелә.

III. Мониторинг нәтижәләрен тормышка ашыру

15. Муниципаль акт проекты эшләү һәм мониторинг нәтижәләре буенча муниципаль акт кабул итү, әлеге нигезләмәнең 14 пункттындагы өченче абзацында күрсәтелгән очрактан тыш, федераль һәм (яисә) республика законнарының тиешле акты үзгәртелгән көннән ике айдан да соңга калмыйча үткәрелә.

16. Лица, ответственные за проведение мониторинга, отчитываются перед руководителями органов местного самоуправления о результатах мониторинга не позднее 5 числа месяца, следующего за отчетным.

16.1. Мониторинг нәтижәләре турында хисап (мәгълүмат) үз эченә:

мониторинг үткәрү объекты турында мәгълүмат;

мониторинг үткәрүнең башкаручылары турында мәгълүмат;

мониторинг үткөрү чоры турында мәгълүмат;
хокукый жайга салу предметының кыскача характеристикасын, мониторинг үткөрү нигезлэрен алырга тиеш.

16.2. Мониторинг нәтижеләре турында хисап (мәгълүмат):

хокукый жайга салуның ачыкланган проблемалары турында мәгълүмат;
муниципаль актларга үзгәрешләр кертү һәм (яки) яңа муниципаль актларны кабул итү, юкка чыгару зарурлыгы турында тәкъдимнәр;

тиешле хокукый мөнәсәбәтләр өлкәсендә хокукый жайга салуны камилләштерүгә юнәлдерелгән мониторинг нәтижеләренә нигезлэнгән башка нәтижеләр һәм тәкъдимнәрне үз эченә сыйдырырга мөмкин.

17. Мониторинг нәтижеләре буенча яңа кабул ителгән муниципаль актлар законда каралган тәртиптә һәм вакыт аралыгында Татарстан Республикасы муниципаль хокукый актлар регистрына кертү өчен жиберелә.

Әлеге регистрга кертү өчен элек анда кертелгән актлар түгел, мониторинг нәтижеләре буенча ачыкланган муниципаль актлар жиберелә.

18. Мониторинг нәтижеләре буенча норма чыгару процессын камилләштерү буенча тәкъдимнәр әзерләнәргә мөмкин.

IV. Җаваплылык

19. Мониторинг үткөрү һәм хокукый иҗат итү эшчәнлегә өчен җаваплы затлар мониторингны оештыру, шулай ук муниципаль актларны җирле үзидарә органнары карамагына караган тиешле хокукый жайга салу өлкәсендә федераль һәм республика законнарына туры китерү өчен шәхси (шул исәптән дисциплинар) затлар җаваплы.

20. Тискәре нәтижеләргә, шул исәптән гражданнарга, юридик затларга, җәмгыятькә һәм дәүләткә зыян китергән мониторинг нәтижеләре буенча гамәлләр (гамәл кылмау) өчен законнар нигезендә җирле үзидарә органнары җитәкчеләре җаваплы.